

JORDI MALUQUER

Catedràtic d'història de les institucions econòmiques de la UAB

“Espanya ha de tancar AVEs, aeroports i autopistes”

DAVID MIRÓ

Vostès són com els forenses, investiguen les causes de la crisi a posteriori, quan ja ha passat tot. Sí, tot i que a priori se'n podien dir coses també; el que passa és que no era un entorn gaire propici. Jo vaig enviar articles a diaris amb un títol tan revelador com “*España no va tan bien*”, i no me'ls van publicar.

¿Entendre la crisi és assumir que la bonança no era tal? Molts ja deiem que hi havia molt de fictici, i el Banc d'Espanya, que ha estat poc rigorós amb el control, va avisar molt i no se'l va escoltar.

Però la qüestió és que tothom hi guanyava, era la trampa perfecta. Es veritat, però tot plegat sortia d'endeutar-se més i més. Es com una família: pots viure millor si vas demanant crèdits; ara, algun dia has de pagar. En el període 1996-2007 Espanya va tenir una economia hipotecada. No va ser una gran bonança, va ser una gran hipoteca. Algun dia havia d'arribar la factura, i després ve la crisi financera internacional, que precipita la crisi i la fa grossa.

I ara tenim una gran depressió que afecta tots els pilars del sistema. Perquè ara no estem en una crisi, estem en una gran depressió. Per tornar a ser on érem l'any 2007 han de passar una colla d'anys.

Quants? No se sap. Poden ser 5, 10 o 20, depèn

de si es posa remei als problemes.

Ja hem retrocedit deu anys en poder adquisitiu.

Sí, i encara retrocedirem més, però és veritat que no podem caure de manera indefinida. Però això no vol dir que se surti de la crisi.

¿La recuperació que hi va haver el 2010 també va ser fictícia?

Va ser un petit rebot. L'economia espanyola no té un motor capaç de produir creixement i mentre no aparegui no es tornarà a créixer. Si gran part del creixement ha estat fictici, ara s'ha de decreixer. Si hi ha hagut una bombolla immobiliària, el sector de la construcció ha de baixar; si hi ha hagut una crisi financera, igual; si hi ha hagut una bombolla fiscal, l'Estat s'ha d'aprimar; si hi ha hagut una bombolla laboral, ha de caure molt l'ocupació...

¿No hem tocat fons encara? La meua opinió és que no.

¿No hi ha cap sector potent?

L'únic és el turisme, però com a model de creixement és insuficient per a un estat de 45 milions d'habitants.

¿L'euro va ser una cortina de fum?

Va fer que l'endeutament resultés racional amb uns interessos tan baixos. Els salaris augmentaven més que els interessos, i els crèdits sortien gratuïts. Els particulars no tenen responsabilitats perquè actuen racionalment, però algú havia de

Perfil Jordi Maluquer de

Motes (Barcelona, 1946)

és un expert en la història

econòmica d'Espanya i

Catalunya. Ara ha

coordinat *España en*

crisis. Las grandes

depressiones, 1348-2012,

un exhaustiu repàs a les

diferents crisis

hispàniques des de la

fallida del Regne de

Mallorca del 1405. Parla

amb la seguretat del que

s'ha passat anys estudiant

la fenomenologia de les

crisis i conclou que, dins

d'Espanya, Catalunya ho

té francament difícil.

posar ordre. Els organismes de control de l'economia havien de corregir els excessos. La responsabilitat és de les autoritats; per mi no en tenen culpa ni els particulars, ni els empresaris, ni tan sols els bancs.

¿La classe política és culpable? Més que la classe política, els governants.

¿Els governants des de quan? ¿Des d'Aznar?

En un primer moment va prendre les mesures correctes per entrar a l'euro i controlar el dèficit, el deute i la inflació. El problema és que a partir de l'any 2000 li puja al cap la majoria absoluta i llança aquest programa faraònic, desproporcionat i ruïnós de despesa pública que simbolitza l'AVE amb el criteri de vertebrar Espanya i fer de Madrid una gran capital. És un projecte polític de l'Antic Règim, propi d'un sàtrapa.

Molta gent guanya molts diners amb la bombolla.

Balanc "Entre el 1996 i el 2007 Espanya va tenir una economia hipotecada"
Futur "S'ha de triar: o es tanquen AVEs o es tanquen hospitals. Tot no es pot tenir"
Estat propi "La independència és una opció molt racional"

PERE TORDERA

De la construcció en van sortir molts diners cap a tot arreu, i d'alguna manera tothom en va participar. I fins i tot els que vèiem que no podia anar gaire lluny no pensàvem que hi hauria la gran catàstrofe que ens ha caigut al damunt.

¿I la gent gastava massa? Allò d'estirar més el braç que la màniga... I tant. Hi ha indicadors com les despeses dels casaments, amb xifres desafortunades per a gent modesta.

Després hi va haver la bombolla de les infraestructures municipals. És normal que cada poble volgués el seu poliesportiu. Però hi ha d'haver algú que digui que no, algú que miri els interessos generals. L'elector sempre prefereix que hi hagi despesa, amb el poliesportiu i el camp amb gespa artificial. S'ha fet un malbaratament de recursos enorme.

Posi-me'n exemples.
He citat l'AVE però també podria esmentar els aeroports. Si Espanya vol

sortir de la crisi s'han de tancar una gran part dels aeroports perquè mantenir-los és augmentar el forat dels comptes públics. La mateixa cosa es podria dir de moltes autopistes, per exemple les que s'han construït al voltant de Madrid.

Tancar-ho com?
Amb pany i forrellat. El contrari és llançar els diners. S'ha de triar: o es tanquen AVEs i autopistes o es tanquen hospitals i escoles. És necessari mantenir un bon sistema educatiu, un bon sistema sanitari i el sistema de pensions. Tot no es pot tenir.

Però els polítics no faran mai això. Cert, perquè ells ho han creat. L'única solució és que vinguin uns altres polítics o, alternativament, una intervenció exterior. O un govern d'experts que decideixi polítiques raonables i mesures correctives que són imprescindibles. Vaig llegir que volien fer un AVE Àvila-Segovia. És molt més barat regalar un Mercedes a cada habitant!

Recuperació
"Espanya necessitaria tres o quatre Catalunyaes per sortir de la crisi"

L'AVE a Extremadura sempre serà deficitari. Si ho és el de Madrid a Barcelona!

¿Vostè és partidari d'un govern tecnòcrata?

D'alguna manera, tots els governs han de ser tecnòcrates. És absurd pensar que amb la complexitat actual es pot governar sense una formació de molt de nivell. Ni al Tercer Món hi ha governants sense formació com ha passat aquí.

¿Hi ha una relació directa entre crisi i augment de l'independentisme?
L'independentisme històric s'ha vist reforçat i ampliat des del 2007 per sectors que no ho eren i que ara veuen la necessitat de fugir del que perceben com un sistema mal gestionat. És lògic pensar que a Catalunya no es podrien cometre alguns errors. Per exemple, en ser un país densament poblat, difícilment es podrien fer grans disbarats pel que fa a les infraestructures. Catalunya compta amb un territori molt ben si-

tuat i amb un potencial turístic gran... Però, tal vegada, el més important és la convicció que per a Espanya, sense molts canvis que no semblen pas gaire probables, serà molt difícil sortir de la crisi.

I l'economia catalana tota sola?
En una situació de normalitat, l'economia catalana en sortiria de ben segur. Una altra cosa és com es podria fer front als conflictes econòmics amb Espanya i a les dificultats de tot tipus que el seu govern i les altres institucions posarien a impedir-ho. I m'estic imaginant un boicot comercial o els obstacles a l'adhesió a la UE. Però la independència és avui una opció molt racional.

I què passarà amb Espanya sense Catalunya?

Espanya necessitaria tres o quatre Catalunyaes per sortir-se'n, però només en té una i la va debilitant. Sense Catalunya haurà de prendre mesures que ara no li calen i enfrontar-se a la seva veritat històrica.